

Mokėjimo mokyti ir pažinimo kompetencijų ugdymas muzikos pamokose
(kalba neredaguota)

Moku mokyti!

Džiaugiuosi mokymusi, žinau savo stipriąsias ir silpnąsias puses, išsikeliu realius tikslus ir numatau mokymosi kelią, vertinu pažangą ir mokausi toliau.

Esu smalsus, noriu pažinti!

Pažįstu save ir pasaulį, domiuosi, kas vyksta aplinkui, priimu apgalvotus ir pagrįstus sprendimus.

Projektas „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro(5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“

Mokėjimo mokyti kompetencija – mokymosi pagrindas, integruojantis kognityvinius ir metakognityvinius gebėjimus, įvairių sričių žinias, teigiamas nuostatas į mokymąsi. Mokėjimo mokyti kompetencija tampa siejasi su pažinimo kompetencija. Noras pažinti pasaulį yra prigimtinis žmogaus poreikis. Vaikai pažįsta pasaulį jautimais, per patirtį. Vėliau reikia išmokyti naujų pažinimo būdų – reikia išmokyti mokytis. Šiame metodinės medžiagos skyriuje apžvelgsime dviejų bendrųjų kompetencijų – mokėjimo mokyti ir pažinimo – sąsajas ir ugdymo muzikos pamokose galimybes.

Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų (2008) įvade pateikiami bendrųjų kompetencijų aprašai. Lentelėje pateikiame **mokėjimo mokyti** ir **pažinimo** kompetencijų aprašus. Juos palyginsime su Ugdymo plėtotės centro vykdomo projekto „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro (5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“ mokymų dalyvių samprata.

1 lentelė. Mokėjimo mokyti ir pažinimo kompetencijų aprašų palyginimas

	Bendrosios programos	Projektas „Pagrindinio ugdymo pirmojo koncentro (5–8 kl.) mokinių esminių kompetencijų ugdymas“
Mokėjimo mokyti kompetencija	- Jaučia poreikį mokytis ir prisiima atsakomybę už savo mokymąsi, atkakliai siekia užsibrėžto tikslo. - Geba planuoti ir apmąstyti mokymosi procesą ir rezultatus, išsikelti pamatuotus tolesnius uždavinius. - Žino savo mėgstamus mokymosi būdus, pakankamus ir tobulintinus gebėjimus, mokymosi pasirinkimo galimybes.	- Mokosi noriai, pasitikėdami savo jėgomis. - Išsikelia realius mokymosi tikslus ir uždavinius. - Pasirenka mokymosi strategijas ir priemones. - Planuoja mokymosi laiką. - Vertina mokymosi pažangą. - Numato tolesnius žingsnius.

Pažinimo kompetencija	- Siekia pažinti save, domisi socialine, kultūrine, gamtine aplinka, jos raida. - Kryptingai pasirenka ir taiko pažinimo metodus, saugiai tyrinėja, nuosekliai, logiškai, kritiškai mąsto, analizuoja ir sprendžia problemas, daro pagrįstas išvadas. - Geba aprašyti pasaulį kalba, vaizdais, simboliais, matematinėmis ir kitomis priemonėmis.	- Klausia, įvardija problemas, ieško atsakymų ir sprendimų. - Numato pažintinės veiklos etapus ir nuosekliai veikia. - Kritiškai mąsto, daro pagrįstas išvadas. - Saugiai veikia nekenkdami sau, kitiems ir aplinkai.

Palyginus abiejų kompetencijų aprašus matyti, kad šios kompetencijos papildo viena kitą, persidengia ir yra būtinos sėkmingam mokymuisi.

2 lentelė. Mokėjimo mokyti ir pažinimo kompetencijų sąsajos

	Mokėjimo mokyti kompetencija	Pažinimo kompetencija
Bendrosios programos	- <u>Jaučia</u> poreikį mokyti ir prisiima atsakomybę už savo mokymąsi, atkakliai siekia užsibrėžto tikslo. - <u>Geba planuoti ir apmąstyti mokymosi procesą ir rezultatus</u>, išsikelti pamatuotus tolesnius uždavinius. - Žino savo mėgstamus mokymosi būdus, pakankamus ir tobulintinus gebėjimus, mokymosi pasirinkimo galimybes.	- <u>Siekia pažinti save</u>, domisi socialine, kultūrine, gamtine aplinka, jos raida. - <u>Kryptingai pasirenka</u> ir taiko pažinimo metodus, saugiai tyrinėja, nuosekliai, logiškai, kritiškai mąsto, <u>analizuoja ir sprendžia problemas, daro pagrįstas išvadas</u>. - Geba aprašyti pasaulį kalba, vaizdais, simboliais, matematinėmis ir kitomis priemonėmis.
Projekto dalyvių apibrėžimai	- <u>Mokosi noriai</u>, pasitikėdami savo jėgomis. - Išsikelia realius mokymosi tikslus ir uždavinius. - <u>Pasirenka mokymosi strategijas ir priemones</u>. - Planuoja mokymosi laiką. - Vertina mokymosi pažangą. - Numato tolesnius žingsnius.	- <u>Klausia</u>, įvardija problemas, ieško atsakymų ir sprendimų. - <u>Numato pažintinės veiklos etapus ir nuosekliai veikia</u>. - Kritiškai mąsto, daro pagrįstas išvadas. - Saugiai veikia nekenkdami sau, kitiems ir aplinkai.

Vienas iš esminių **mokėjimo mokytis kompetencijos** gebėjimų yra mokymosi laiko valdymas, efektyvus jo išnaudojimas. Efektyviai mokymosi laiką naudoti padeda žinojimas, kaip mokytis – bendrų ir konkretaus dalyko specifinių mokymosi strategijų (mokymosi būdų, žingsnių) išmanymas. Šioje metodinės medžiagos dalyje pateiksime muzikos mokymosi strategijų (mokymosi žingsnių) pavyzdžių.

Pastaruoju metu vis daugiau dėmesio skiriama **tyrinėjimu grįsto mokymosi** (angl. *inquiry based learning*) kryptčiai. Šios pedagoginės kryptties principai apima tiek bendrosios pažinimo, tiek ir mokėjimo mokytis kompetencijas. Metodinėje medžiagoje aptarsime pagrindinius tyrinėjimu grįsto mokymosi kryptties principus ir pateiksime tiriamojo darbo pavyzdį, kuriame integruojamos pažinimo ir mokėjimo mokytis kompetencijos.

KAIP MOKYTIS MUZIKOS?

Pagrindinės muzikos mokymosi strategijos. Atmintinė mokiniams

Dainavimas. Mokytiis dainuoti (labai panašiai mokomasi groti) galima dviem būdais – *iš klausos ir iš natų*. Mokantis kūrinį iš klausos reikia keletą kartų jo pasiklausyti (iš įrašo, atliekant mokytojui ar draugui) – tiek kartų, kol įsiminsite dainos melodiją bei ritmą. Vėliau – pradėkite dainuoti drauge su įrašu ar kūrinį demonstruojančiu žmogumi. Kai jau pajusite, kad daina įsiminė – dainuokite vienas. Labai svarbu atskirai pasimokyti dainos žodžius – dažniausiai melodija įsiminama greičiau, nei tekstas.

Jei dainos mokysitės iš natų, tą padaryti galėsite savarankiškai. Pirmiausia reikia gauti norimos dainos natas, tuomet peržiūrėti jas, perskaityti ritmą, pasigroti ar pasolfedžiuoti melodiją. Atradus sudėtingesnes ritmo ar melodijos požiūriu vietas, jas reikia pasimokyti atskirai. Siekiant tobulinti muzikavimo rezultatus svarbu, kad jūsų pasiklausytų muzikoje nusimanantis žmogus, *autoritetas*. Jis galėtų įvertinti jūsų intonaciją, ritmiškumą, vokalinę techniką, dainos atlikimo išraiškumą ir sumanymo pagrįstumą, duotų vertingų patarimų, ką ir kaip reikėtų tobulinti.

Trumpai apie mokymosi groti žingsnius

- 1) Kūrinio natų teksto peržvelgimas ir sudėtingumo įvertinimas.
- 2) Pirmas kūrinio pergrojimas, sudėtingų pagroti vietų identifikavimas.
- 3) Sudėtingesnių vietų mokymasis.

4) Viso kūrinio pagrojimas nuo pradžių iki pabaigos lėtai.

5) Kūrinio grojimas duotu tempu, jei nėra viena vieta kūrinyje nebeužkliūna.

6) Kūrinio interpretacijos sumanymas ir atlikimas (tempo, dinamikos, artikuliacijos priemonės, frazavimas).

Muzikos kūrimas. Muzika kuriama pasitelkiant įvairias komponavimo technikas. Mokykloje dažniausiai kursite pagal pavyzdį arba pagal mokytojo nurodytus reikalavimus.

Kuriant pagal mokytojo nurodytus reikalavimus svarbu juos suprasti – pasitikslinimui aptarkite užduotį klasėje komentuodami, kaip supratote ir kaip įsivaizduojate užduoties atlikimą.

Jei prašoma sukurti kompoziciją naudojant tradicinę notaciją, pasiruoškite penklinę, susižymėkite reikiamus ženklus, taktus. Užrašykite pirmąją kompozicijos variantą. Pagrokite ir įvertinkite ją – ar kūrinys skamba sklandžiai, ar patogų ją atlikti. Pataisykite kliūvančias vietas. Pabandykite panaudoti ne tik mokytojo nurodytas priemones, bet ir kitas žinomas, jei jos kompozicijai tinka.

Jei reikia sukurti daugiabalsę kompoziciją. Pagalvokite ir prisiminkite, kuo skiriasi akompanimentas ir melodija, kurie instrumentai gali atlikti judresnę melodiją, o kurie tik nesudėtingus ritminius motyvus. Panaudokite ritmo *ostinato*.

Taip pat reikia apgalvoti, kur bus kompozicijos kulminacija ir pasinaudoti muzikos vystymo priemonėmis – dinamika, ritmo smulkinimu, kylančia melodijos linija, faktūros tiršinimu ir kt.

Prisiminkite, kad atlikti kūrybos užduotis padės tam skirtos kompiuterinės priemonės, su kuriomis jau susipažinote žemesnėse klasėse ar savarankiškai.

Kūrybos užduoties atlikimo žingsniai

1) numatyti kompozicijos formą;

2) numatyti kompozicijos dinaminį modelį, pažymėti kulminacijos vietą;

3) numatyti pagrindines išraiškos priemones (žanras, stilius, melika, ritmika, dinamika, harmonija, faktūra ir kt.);

4) numatyti kompozicijos užfiksavimo (užrašymo) būdą (tradicinė ir netradicinė notacija, grafinė partitūra ar pan.);

- 5) užrašyti kompoziciją;
- 6) atlikti kompoziciją ir įvertinti ją;
- 7) koreguoti kompoziciją.

Muzikos klausymasis. Mokytojas gali užduoti įvairių muzikos klausymosi užduočių – nusakyti skambančio kūrinio nuotaiką, apibūdinti charakterį, susieti kūrinio charakterį ir nuotaiką su panaudotomis išraiškos priemonėmis, išgirsti ir nusakyti atlikėjų sudėtį, įvardinti dominuojantį instrumentą, kitus elementus. Visos šios užduotys yra skirtos tam, kad lavėtų muzikinę klausa ir atmintis, kurių dėka galėsite geriau suprasti skambančius kūrinius.

Mokytis klausytis muzikos padės savarankiškas muzikos klausymasis – kuo daugiau muzikos kūrinių išklausysite, tuo platesnį sukaupsite intonacijų žodyną, kuris padės orientuotis muzikos kūrinių įvairovėje, suprasti, kuris muzikos žanras ar stilius patinka. Neapsiribokite tik patinkančios muzikos klausymusi. Žymiausi pasaulio populiariosios muzikos atlikėjai domisi klasikine muzika, ir atvirkščiai – klasikinės muzikos atlikėjai klausosi ir atlieka populiariosios muzikos kūrinius. Taip muzikos profesionalai mokosi vieni iš kitų. Tik pažindami įvairią muziką ir jūs galėsite tobulėti.

Muzikos įrašų klausymasis labiau tinka mokymuisi, savišvietai, muzikavimo ir muzikos klausymosi patirties tobulinimui.

Efektyviausia muzikos klausytis būdas yra *gyvo garso* koncertuose. Būtent gyvo garso koncertuose patirsite didžiausią muzikos klausymosi džiaugsmą.

Muzikos klausymosi užduoties atlikimo žingsniai

- 1) Užduoties apmąstymas ir išsiaiškinimas – ar supratote užduotį, visas mokytojo pavartotas sąvokas, atsakymo pateikimo būdą.
- 2) Sąmoningas nusiteikimas muzikos klausymuisi, susikaupimas.
- 3) Klausantis muzikos kūrinio fragmento ar kelių fragmentų kilusių minčių, asociacijų, pastebėjimų fiksavimas.
- 4) Atsakymų formulavimas pagal užfiksuotus pastebėjimus.
- 5) Pasitikrinimas, išsakymas, diskusija, apmąstymas, apibendrinimas.

Nuolat apgalvokite savo mokymąsi, pažangą. Įsivertinimas, savo stipriųjų ir silpnesnių pusių žinojimas padės jums geriau planuoti ir valdyti savo muzikos mokymosi procesą, tikslingai paskirstyti mokymuisi ir saviruošai skiriamą laiką, pasiekti geresnių rezultatų. Tinkamai planuojant mokymąsi liks daugiau laiko papildomai pasidomėti patinkančia muzika, sudominusiomis temomis.

Mokantis labai svarbu gebėti susieti skirtingų dalykų žinias ir patirtį. Tai padeda geriau suprasti mokomąją medžiagą. Šiame vadovėlyje pateikiamos temos ypač siejasi su istorijos, geografijos, kalbos ir literatūros dalykais. Analogiškai muzikos pamokų metu įgytas žinias tikrai galėsite pritaikyti kitų dalykų pamokose.

Tyrinėjimu grįstas mokymasis – mokėjimo mokytis ir pažinimo kompetencijų ugdymo būdas

"Tell me and I forget, show me and I remember, involve me and I understand."

„Papasakok – ir aš pamiršiu, parodyk – prisiminsiu, įtrauk mane – ir aš suprasiu“

Angliška patarlė

Tyrinėjimu grįstas mokymasis, tai įtraukiantis mokymosi būdas. Kaip sakoma patarlėje, įsitraukimas veda į supratimą. Taigi, tyrinėjimu grįsto mokymosi tikslas yra giluminis tyrinėjamos temos ar problemos supratimas. Įtraukimas į mokymąsi apima apdorojimo (procesinius) gebėjimus ir nuostatas, kurios įgalina ieškoti klausimų ir problemų sprendimų tol, kol sukuriama naujos – autentiškos, „mano“ – žinios.

Tyrinėjimas yra užkoduotas žmogaus prigimtyje. Kūdikiai pažįsta pasaulį jį tyrinėdami jautimais – susikuriamas savo supratimas apie daugumą gamtos ir žmogaus sukurtų dalykų. Taigi, tyrinėjimu grįsto mokymosi kryptis remiasi prigimtiniu žmogaus **pažinimo** poreikiu. Tyrinėjimo paskirtis – nebūtinai teisingas atsakymas. Tyrinėjant akcentuojama galimybė savaip spręsti klausimus ir problemas, savaip atrasti teisingą atsakymą. Tyrinėjant ugdomi informacijos paieškos ir apdorojimo gebėjimai, puoselėjami tokie mąstymo įpročiai ir nuostatos, kurie bus naudingi žmogui mokantis ir siekiant žinių visą gyvenimą. Tyrinėjimu grįsto mokymosi kryptis yra viena iš interpretacinės pedagogikos variacijų.

Tyrinėjimu grįsto mokymosi nuostatos

1. Temos, problemos, ginčijami klausimai iš realaus pasaulio.
2. Klausinėjimo, tyrinėjimo ir bendravimo gebėjimų ugdymas.
3. Problemų sprendimas arba sprendimo atradimas.
4. Bendradarbiavimas klasėje ir už klasės ribų.
5. Išmokymo plėtojimas iki žinių konteksto supratimo.
6. Dalyvavimas viešoje idėjų ir žinių kūryboje, tobulinime.

Esminiai tiriamojo darbo etapai

- 1. Tyrimo temos išsiaiškinimas.** Išsiaiškinkite tyrimo temą su visa klase. Naudojamas, pavyzdžiui, nukreipiančių klausimų metodas.
- 2. Įsigilinimas į tyrimo problemą.** Įsigilinkite į tyrimo problemą suskirstę mokinius mažomis grupėmis (ar poromis) naudojant atvirų klausimų, duomenų lentelių ir kitus metodus.
- 3. Temos socialinis ir asmeninis reikšmingumas.** Skatinkite mokinius užduoti jiems asmeniškai reikšmingus ir socialiai aktualius klausimus.
- 4. Požiūrių ir duomenų įvairovė.** Skatinkite mokinius dirbti grupėmis, kad būtų pasiekta duomenų ir požiūrių įvairovė.
- 5. Aiškūs tikslai.** Kartu su mokiniais numatykite ir nusistatykite siekinius, paaiškinkite mokiniams, kokio rezultato tikimasi.
- 6. Informacija.** Nurodykite mokiniams pagrindinius informacijos šaltinius, paminėkite papildomas informacijos surinkimo ar sukūrimo galimybes (pvz., tėvai, stebėjimas ir pan.).
- 7. Aiški atlikimo instrukcija.** Instrukcijos padeda mokiniams geriau suprasti savo siekinius, kaip pasiekti norimo rezultato.
- 8. Produktas.** Parenkite produktą, atitinkantį svarstomą problemą, atsakantį į iškeltus klausimus.
- 9. Įsivertinimas.** Skatinkite mokinius įsivertinti – ar mokymasis ir parengtas produktas atitinka suplanuotą rezultatą, ar jis aktualus ir įvertinamas?
- 10. Užbaigimas.** Padaromos išvados – skatinkite mokinius parodyti aiškia autoriaus poziciją tyrimo temos požiūriu.
- 11. Pristatymas.** Būtina tiriamojo darbo dalis: duomenų dokumentavimas, sutvarkymas pagal reikalavimus ir tyrimo išvadų pristatymas didesnei auditorijai. Sudarykite sąlygas mokiniams pristatyti išvadas klasėje, mokyklos ar kituose specialiuose renginiuose.

Plačiau: <http://www.teachinquiry.com/index/Introduction.html>

Tiriamasis darbas. 5–10 klasės

Tiriamasis dárbas – mokymo metodas, priskiriamas pedagoginei tyrinėjimu grįsto mokymosi (angl. *inquiry based learning*) kryptčiai. Jis siejamas su atsakymo į probleminį klausimą paieška: skatina mokinius ieškoti informacijos, pasirinkti faktus, juos nagrinėti, pateikti argumentais grįstus apibendrinimus, išvadas, įžvalgas.

Tiriamuosius darbu gali atlikti visų amžiaus grupių mokiniai. Tačiau mokinių amžius riboja nagrinėjamos problemos apimtį, išsamumą, detalumą. 5–6 klasėse mokiniai galėtų tyrinėti jiems asmeniškai aktualius su muzika susijusius probleminius klausimus, ne itin gilinantį kontekstinę informaciją. Vyresnėse klasėse temos turėtų būti aktualios socialiniu, taip pat kultūros požiūriais, o tyrimo išvados pagrįsto kontekstine informacija, priežastie ir pasekmės ryšiais. Didžiąja dalimi tiriamojo darbo sėkmę nulemia darbo **tema** (tyrimo problema, probleminis klausimas).

Temos parinkimo principai:

- Tirti siūlomos problemos ir klausimai, susiję su realiu pasauliu. Pavyzdžiui: „Muzika mano namuose“, „Mano kelio į mokyklą muzika“, „Pauliaus muzikinis portretas“ „J. S. Bacho muzika šiandien“ ir pan.
- Temoje turi būti galimybė parodyti savo požiūrį, supratimą, sukurti naują informaciją.
- Tema įpareigoja mokinį pasinaudoti keliais pažinimo, informacijos rinkimo būdais, šaltiniais.

Temos parinkimo būdai. Tiriamajam darbui tema parenkama keliais būdais, priklausomai nuo darbo tikslo:

- Paskelbiama viena tiriamojo darbo tema visai klasei. Labiau tinka vyresnėse klasėse, kai temos jau gali būti platesnės (pvz., istorinis muzikos stilius).
- Temos paskiriamos kiekvienai klasei grupei.
- Paskelbiamos kelios temos iš kurių mokiniai ar grupės renkasi patinkančią.
- Temą siūlo mokiniai.
- Temos suformuluojamos kalbant su mokiniais atsižvelgiant į jų norus, interesus, poreikius. Toks temos parinkimo būdas ypač tinka žemesnėse klasėse.
- Kiti būdai.

Klasės skirstymas į grupes. Grupių teorija teigia, jog optimalus grupės dydis yra 5–11 žmonių. Klasėje efektyviausia būtų sudaryti 5–6 vaikų grupes. Veiksmingas gali būti ir porų darbas (jei suoluose vaikai sėdi po du). Porų grupės ypač tinkamos įsigilinimo į temą etapui.

Instrukcijos. Reikalavimai tiriamojo darbo pateikimui, apipavidalinimui, pristatymui mokiniams gali būti mokytojo iš anksto parengti ir išspausdinti. Geriau, jei dėl reikalavimų su mokiniais susitariama klasėje. Mokytojui svarbu išsiaiškinti, ar visi teisingai suprato, ko iš jų tikimasi. Instrukcijoje reikia aptarti, kaip turi atrodyti galutinis produktas – ar tai bus rašto darbas, ar opera (spektaklis), ar pateiktis ir pan. Tuomet aptariami reikalavimai produktui: pvz., rašto darbo apimtis, turinys, išsamumas ir kt. Jei produktas turi būti suvaidintas – kaip, kokie vaidmenys, kokia trukmė, kas būtinai turi būti pasakyta ir pan. jei pateiktis – kokios trukmės, kiek argumentų, pavyzdžių pateikti, kaip turi atrodyti tekstas skaidrėse ir pan. (reikalavimus būtų gerai suderinti su

informacinių technologijų mokytoju). Taip pat reikia aptarti darbui skiriamo laiko trukmę, tarpinius atsiskaitymus, darbo grupėje vadybą, taisykles, vertinimo būdus ir kt.

Tiriamuoju darbu ugdomi šis mokėjimo mokytis kompetencijos aspektai:

- atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimas, atkaklus užsibrėžto tikslo siekimas;
- mokymosi planavimas, apmąstymas, tolesnių uždavinių išsikėlimas;
- mėgstamo mokymosi būdo pasitelkimas, tinkamiausio mokymosi būdo pasirinkimas.

Taip pat ugdoma pažinimo kompetencija:

- domėjimas socialine, kultūrine, gamtine aplinka, jos raida;
- kryptingas pažinimo metodų taikymas;
- mąstymo nuoseklumas, logiškumas, kritiškumas;
- problemos analizė ir išvadų pateikimas;
- muzikos simbolių pasitelkimas, supratimas, vartojimas.

Tyrimo tema: emocijų grojaraštis.

Užduočiai parengti skiriamas mėnuo (4 pamokos).

Klasė suskirstoma į grupes po 5 mokinius. Kiekvienai grupei nurodoma surasti ne mažiau nei 10 kūrinų, kurie atspindėtų nurodytą emociją – pyktį, liūdesį, džiaugsmą ir pan.

Kiekvienas grupės narys turi rasti bent po 3 nurodytos emocijos kūrinus. Grupės nariai pristato vieni kitiems surastus kūrinius ir diskutuoja, kurie iš jų geriausiai atskleidžia nurodytą emociją. Visų grupės narių sprendimu sudaromas 10 kūrinų sąrašas ir apgalvojami argumentai, kodėl vienas ar kitas kūrinys atspindi kokią nors iš nurodytų emocijų. Kūriniai ir argumentai pristatomi klasėje.

2 variantas

Užduočiai atlikti skiriamas mėnuo (4 pamokos).

Klasė suskirstoma į grupes. Kiekvienai grupei nurodoma, kokio pobūdžio – raminančio, linksminančio, aktyvinančio (užvedančio), atpalaiduojančio – muzikos kūrinų grojaraštį reikia parengti. Galima nurodyti muzikos stilių. Pavyzdžiai: „Raminamai veikiančios akademinės muzikos grojaraštis“, „Tonizuojančios akademinės muzikos grojaraštis“, „Atpalaiduojančios populiariosios muzikos grojaraštis“ ir pan.

Kiekvienas grupės narys grupės aptarimui turėtų pateikti bent po 3 kūrinius. Bendru sprendimu sudarytas 10 kūrinų grojaraštis pristatomas klasei.

Grupės tiriamojo darbo plano pavyzdys

Kas	Ką veiks (darbai)	Kada (terminai)	Informacijos šaltiniai	Ko reikės (priemonės)	Pristatymas (vaidmenys)
Ona					
Jonas					

Milda					
Giedrė					
Mykolas					

Grupės narių darbo į(si)vertinimas

Efektyvu, jei šią lentelę, kaip būdą įsivertinti pildytų kiekvienas grupės narys ir kaip vertinimo būdą – užpildytų apie kiekvieną grupės narį.

Kas?	Darbas(ai)	Įvertinimas (pavyzdžiui: 4 (puikiai), 3 (gerai), 2 (vidutiniškai), 1 (silpnai))	Komentaras
Ona			
Jonas			
Milda			
Giedrė			
Mykolas			

Bus papildyta.